

Riigikaitsekomisjoni tegevuse ülevaade

Riigikogu XIV koosseisu VII istungjärg (10.01.2022-19.06.2022)

Koosseis

Esimees: Enn Eesmaa (Eesti Keskerakonna fraktsioon)

Aseesimees: Leo Kunnas (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Liikmed:

Tiiu Aro (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (kuni 16.01.22)

Heiki Hepner (Isamaa fraktsioon)

Jaak Juske (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon) (kuni 20.03.22)

Toomas Järveoja (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (alates 17.01.22)

Ants Laaneots (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Alar Laneman (Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon)

Lauri Läänemets (Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsioon) (alates 21.03.22)

Madis Milling (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (kuni 03.02.22, volituste lõppemine surma tõttu)

Peeter Rahnelt (Eesti Keskerakonna fraktsioon) (kuni 03.06.22, volituste lõppemine)

Ülle Rajasalu (Eesti Reformierakonna fraktsioon) (alates 10.02.22)

Mati Raidma (Eesti Reformierakonna fraktsioon)

Erki Savisaar (Eesti Keskerakonna fraktsioon) (alates 06.06.22)

Istungite arv

Riigikaitsekomisjon pidas VII istungjärgul kokku 53 istungit, millest 1 oli erakorraline istung, 4 olid väljasõiduistungid, 1 oli erakorraline väljasõiduistung ning 4 istungit olid ühised istungid väliskomisjoniga. 9 istungit viidi läbi videosilla vahendusel.

Väljasõiduistungid

11.01.22 toimus riigikaitsekomisjoni väljasõiduistung Riigikantseleis, kus peaminister Kaja Kallas ja Riigikantselei esindajad andsid ülevaate Riigikantselei rollist Eesti julgeolekus, riigikaitstes ja kriisireguleerimises. 08.02.22 väljasõiduistungil Kaitsepolitseiametis sai riigikaitsekomisjon Siseministeeriumi valitsemisala asutuste esindajatelt ülevaate valitsemisala asutuste valmisolekust ja rollidest erinevates kriisiolukordades. 28.02.22 väljasõiduistungil Kaitseministeeriumis andis kaitseminister Kalle Laanet komisjonile ülevaate rahvusvahelisest koostööst ning Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad andsid ülevaate julgeolekuolukorrast seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu. 18.04.22 väljasõiduistungil sai komisjon ülevaate sihtasutuse CR14 tegevusest.

Eelnõud riigikaitsekomisjoni menetluses

VI istungjärgust jäi riigikaitsekomisjoni menetlusse riigikaitseseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (417 SE) (vastu võetud 16.02.22).

VII istungjärgul määras Riigikogu juhatus riigikaitsekomisjoni juhtivkomisjoniks 2 Riigikogu otsuse eelnõule ja 4 seaduse eelnõule:

Riigikogu otsuse „Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele tegevuste kohta seoses muutunud julgeolekuolukorraga Euroopas" eelnõu (589 OE);

Riigikogu otsuse "Ettepaneku tegemine Vabariigi Valitsusele Eesti sõjalise kaitseplaani täiendamiseks" eelnõu (554 OE) (tagasi lükatud 13.04.22);

Küberturvalisuse seaduse, avaliku teabe seaduse ja Eesti Rahvusringhäälingu seaduse muutmise seaduse eelnõu (531 SE);

Kaitseväe korralduse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Politsei- ja Piirivalveameti laevade üleandmine Kaitseministeeriumi valitsemisalasse) eelnõu (572 SE) (vastu võetud 30.05.22);

Vabariigi Valitsuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse ümberkorraldamine valitsusasutuseks) eelnõu (590 SE);

Kaitseväeteenistuse seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (623 SE).

VII istungjärgu lõpuks jäi riigikaitsekomisjoni menetlusse 3 seaduse eelnõu.

Olulise tähtsusega riikliku küsimuse arutelu

27.02.22 algatas riigikaitsekomisjon olulise tähtsusega riikliku küsimuse teemal "Euroopa julgeolekuolukord seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu", mille arutelu toimus Riigikogu täiskogus 01.03.22.

Riigikaitsekomisjon andis arvamuse

1. Riigikogu majanduskomisjonile lennundusseaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse (riiklik lennundus ja õhuruumi kasutamise korraldamine riigikaitsealises eesmärgil) eelnõu (524 SE) kohta.
2. Riigikogu väliskomisjonile Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni kaitsealgetuste COM(2022) 60, COM(2022) 61 kohta.
3. Riigikogu Euroopa Liidu asjade komisjonile Eesti seisukohad Euroopa Komisjoni digitoodete ja kõrvalteenuste küberturvalisuse avaliku konsultatsiooni kohta ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse, millega nähakse ette meetmed küberturvalisuse ühtlaselt kõrge taseme tagamiseks liidu institutsioonides, organites ja asutustes eelnõu kohta COM(2022) 122 (1-2/22- 151/2).

Muud riigikaitsekomisjonis käsitletud teemad

11.01.22 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate aktuaalsetest sündmustest riigikaitse ja julgeoleku valdkonnas.

17.01.22 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate Euroopa Liidu kaitseministrite mitteametlikust istungist ning kaitse- ja välisministrite mitteametlikust ühisistungist.

24.01.22 andsid Kaitseministeeriumi esindajad ülevaate Euroopa Liidu rollist Eesti julgeoleku- ja kaitsepoliitikas.

25.01.22 andis Eesti Vabariigi suursaadik USA-s Kristjan Prikk ülevaate Ameerika Ühendriikide sise- ja välispoliitilistest arengutest ja prioriteetidest, sh Ameerika Ühendriikide administratsiooni hoiakutest ning valikutest seoses Venemaa agressiivse tegevusega Ukraina suunal. Käsitleti Eesti ja Ameerika Ühendriikide liitlas- ja partnerlussuhteid ning Eesti Suursaatkonna tööd Washingtonis.

07.02. ja 16.05.22 saadi ülevaate Riigikogu ja Riigikogu Kantslei kriisivalmidusest.

10.02.22 andis Kaitseväe juhataja kindralleitnant Martin Herem ülevaate käsuliini temaatikast.

14.02.22 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate Eesti kaitseväe osalusest rahvusvahelistel missioonidel.

21.02.22 andis Rahvusvahelise Kaitseuuringute Keskuse teadur Martin Hurt ülevaate arengutest Rootsi ja Soome kaitsevalmiduses ning Rootsi ja Soome NATO debatist.

22.02.22 andis Eesti Eruohvitseride Kogu juhatuse esimees kolonel (erus) Enn Tupp ülevaate Eesti Eruohvitseride Kogu tegevusest.

27.02.22 arutati olulise tähtsusega riikliku küsimuse algatamist riigikaitsekomisjoni poolt teemal "Euroopa julgeolekuolukord seoses Venemaa agressiooniga Ukraina vastu".

14.03.22 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate valdkonna tegevusest ja tulemustest strateegia "Eesti 2035" raames.

15.03.22 selgitasid Tallinna halduskohtu kohtunik Daimar Liiv ja emeritadvokaat Kaido Pihlakas riigikaitsekohtu vajalikkust.

15.03.22 andis majandus- ja taristuminister Taavi Aas ülevaate kriisivarudest Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi valitsemisalas.

21.03.22 tutvustas Kaitseministeeriumi õigusosakonna juhataja Margit Gross julgeolekuasutuste seaduse ja Kaitseväe korralduse seaduse muutmise seaduse eelnõu väljatöötamiskavatsust.

21.03.22 arutati riigikaitsekohtu vajalikkuse teemal.

22.03.22 andis Kaitseministeeriumi kaitsepoliitika asekanstler Tuuli Duneton ülevaate Brüsselis toimunud NATO kaitseministrite kohtumisest 16.03.22 ja aktuaalsetest arengutest NATO heidutus- ja kaitsehoiaku arendamisel.

24.03.22 andis kaitseminister Kalle Laanet ülevaate riigikaitsevaldkonna täiendava rahastamise kohta.

29.03.22 tutvustas Siseministeeriumi pääste, hädaabi ja kriisireguleerimise asekanstler Viola Murd Siseministeeriumi 2022. aasta elanikkonnakaitse plaani.

04.04.22 tutvustasid laevastike ühendamise töörühma liikmed Kaitseministeeriumi ja Siseministeeriumi laevastike ühendamise eelnõu projekti.

05.04.22 tutvustasid Kaitseministeeriumi õigusosakonna juhataja Margit Gross ja Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse direktor Magnus-Valdemar Saar kaitseinvesteeringutega seonduvat.

08.04.22 andis peaminister Kaja Kallas ülevaate NATO erakorralisest tippkohtumisest Brüsselis 24.03.22 ja ettevalmistustest NATO tippkohtumiseks Madridis.

11.04.22 andis Kaitseministeeriumi kaitsevalmiduse asekanstler Lauri Abel ülevaate kaitsevalmiduse arengutest.

12.04.22 tutvuti Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni liikmete esitatud Ottawa konventsiooni denonsseerimise ettepanekuga.

12.04.22 andis suursaadik Sven Jürgenson Eesti alalises esinduses ÜRO juures ülevaate Ukraina sõja teemalistest tegevustest ÜRO tasandil.

19.04.22 andis Kaitseministeeriumi rahvusvahelise koostöö osakonna juhataja Peeter Kuimet ülevaate Balti riikide kaitsekoostööst, sh käimasolevatest projektidest ja üldistest arengutest.

09.05.22 andis Kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise asekanstler Tiina Uudeberg ülevaate riigi 2022. aasta lisaeelarve seaduse eelnõu (608 SE) Kaitseministeeriumi valitsemisalast.

10.05.22 andsid riigisekretär Taimar Peterkop ja Riigikantselei ametnikud ülevaate valmisoleku seaduse eelnõu ettevalmistamisest ning sellega kaasnevatest peamistest muudatustest laia riigikaitse ja tsiviilkriiside korralduses.

17.05.22 tutvustasid Riigikontrolli esindajad kontrolliaruannet „Sõjaliseks riigikaitseks inimeste reservi moodustamine“.

31.05.22 andis Siseministeeriumi pääste, hädaabi ja kriisireguleerimise asekanstler Viola Murd ülevaate Päästeameti rollist riigikaitse laias käsitluses: ülesanded, positsioon ühiskonnas ning elanikkonnakaitse asutuse rolli kandmine ja sisustamine.

14.06.22 andis Kaitseministeeriumi kaitseplaneerimise asekanstler Tiina Uudeberg ülevaate Kaitseministeeriumi valitsemisala arengukavast perioodiks 2023-2026.

Kaitseministeeriumi valitsemisala esindajad andsid riigikaitsekomisjonile regulaarselt ülevaateid julgeolekuolukorra arengutest.

Kohtumised, külastused, välisviisid

20.-21.01.22 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa, aseesimees Leo Kunnas ja liige Mati Raidma Balti Assamblee julgeoleku- ja kaitsekomisjoni istungil Riias, Läti Vabariigis.

07.02.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni, väliskomisjoni ja Eesti-Ukraina parlamendirühma liikmed Ukraina asekaitseministri Hanna Maliari ja teda saatva delegatsiooniga. Kohtumisel osalesid ka Ukraina suursaadik Eestis T.E pr Mariana Betsa ning delegatsiooni kuuluv Ukraina Meditsiinivägede ülem brigaadikindral Tatyana Ostashenko.

18.02.22 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa, aseesimees Leo Kunnas ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson Riigikogu esimehe Jüri Ratase kohtumisel USA Kongressi Esindajatekoja relvajõudude komitee esimehe Adam Smithiga.

21.02.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni aseesimees Leo Kunnas ja liige Ants Laaneots ning väliskomisjoni liikmed Euroopa Parlamendi julgeoleku ja kaitse allkomisjoni (SEDE) delegatsiooniga.

25.02.22 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa ja väliskomisjoni esimees Marko Mihkelson Pariisis toimunud Euroopa Liidu parlamentidevahelisel ühisel välis- ja julgeolekupoliitika ning julgeoleku- ja kaitsepoliitika konverentsil.

01.03.22 osales riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Vihulas Päästeameti korraldatud esimesel Kõrgemal Elanikkonnakaitse Kursusel ning tegi ettekande teemal "Laiapindne elanikkonnakaitse, peamised küsimused ja probleemid strateegilisel tasandil".

23.03.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa ja aseesimees Leo Kunnas Prantsusmaa Senati Balti parlamendirühma delegatsiooniga.

23.03.22 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Poola suursaadiku T.E hr Grzegorz Kozłowskiga.

14.04.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni liikmed Ukraina suursaadiku T.E proua Mariana Betsaga.

20.04.22 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Gruusia suursaadiku T.E härra Archil Karaulashviliga.

22.04.22 osales riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa veteranipäeva sündmuste raames pärgade asetamise tseremoonial Tapa linnakus.

22.04.22 võttis riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Kubernerit aias Riigikogu nimel vastu Paides süüdatud Jüriöö märgutule.

03.05.22 kohtus riigikaitsekomisjon Norra kaitseministri Bjørn Arild Grami ja teda saatva delegatsiooniga.

06.05.22 kohtus riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Bundestagi CDU/CSU parlamendirühma kaitsepoliitika töörühma esimehe Florian Hahni ja Saksamaa suursaadikuga Eestis, T.E pr Christiane Hohmanniga.

13.-15.05.22 osales riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa Lennart Meri konverentsil Tallinnas.

24.-25.05.22 osales riigikaitsekomisjoni delegatsioon Eduskunna kaitsekomisjoni kutsel kahepäevasel töövisiidil Helsingis, Soome Vabariigis.

01.06.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa ja aseesimees Leo Kunnas ning väliskomisjoni liikmed Hispaania parlamendi ühise julgeoleku ja välispoliitika (CFSP) delegatsiooniga.

05.-07.06.22 osalesid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa ja aseesimees Leo Kunnas Balti- ja Põhjamaade parlamentide julgeoleku ja riigikaitse foorumil Turus, Soome Vabariigis.

08.06.22 kohtusid riigikaitsekomisjoni esimees Enn Eesmaa, aseesimees Leo Kunnas ja liige Heiki Hepner Ämaris Belgia parlamendi alamkoja riigikaitsekomisjoni delegatsiooniga.